

ADVENT, TEMPS D'ESPERANÇA

Tot i que encara som gairebé al començ de l'Advent, crec ja hem tingut ocasió d'adonar-nos que l'Advent és una situació constant del cristià i de tots els que formem l'Església mentre som en aquesta vida. Cada any celebrem aquest temps per anar prenent consciència de preparació a la celebració del misteri de Nadal. És clar que no podem quedar-nos cofois amb una celebració d'Advent de poesia i de folklore, d'una espera purament cronològica d'un Nadal infantil i sentimental, que ja el sabem de memòria, sinó que hem de viure la gran indigència dels homes, començant per nosaltres mateixos, i la gran indigència de la creació que gemega i pateix dolors de part fins que no es realitzi plenament la gràcia de la filiació. Aquesta és l'esperança de l'Advent. Fem-nos, però, i fem-la també en nom dels que ni tan sols són capaços de formular-la, la pregunta també de Joan: "Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?".

Vet aquí una qüestió actual en nosaltres i que és expressió dels nostres dubtes, de les nostres foscores, de la nostra recerca i de la nostra indigència quan no vivim amb tota la intensitat la nostra adhesió a Jesucrist. Tanmateix, benaurades foscores i angoixes que ens treuen d'una seguretat de nosaltres mateixos de tenir-ho tot resolt, però que ens feia a voltes impermeables a les crides que l'Esperit, que ens feia incapaços de valorar l'acció salvadora i lliure de Déu més enllà de les estructures de l'Església... de fet, els cristians sempre tenim el perill de creure'ns posseïdors absoluts de la veritat enlloc d'acceptar la tasca humil que ens cal recomençar cada matí, de posar-nos a l'abast de la veritat que és només Jesucrist per tal que Ell vagi posseint-nos més i més.

"Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?". Benaurades foscores que ens han obert de nou a la recerca, a la conversió, que ens arrenquen de les falses seguretats a les que estem afeccionats i ens fan experimentar la nostra immensa indigència, que ens fan experimentar com la salvació només la podem esperar de Jesucrist, no de nosaltres mateixos pel fet de ser ja cristians i fins i tot formar part de l'Església i ésser més o menys fidels en la nostra entrega absoluta a Ell, dins de la nostra vida comunitària.

Ara bé, quan ens obrim sincerament a la llum de Déu, quan ens replantegem els nostres dubtes, el nostre pecat, quan assumim la nostra vida com una pregunta constant, llavors som dignes de la pregunta: "I vosaltres qui dieu que sóc jo?". Sí, cal que responguem per nosaltres mateixos a aquesta pregunta, no pel que hem sentit dir d'Ell, pel que els altres ens han inculcat. La fe és un regal de Déu a cada persona. Un regal constant, que mai farem prou per aprofundir-lo i per intentar de fer-lo compartir amb els que ens envolten. I malgrat les infidelitats de cadascú, cal que la resposta sigui personal, tot i el risc que pugui comportar.

Acostem-nos al que és característic de l'Advent. Acostem-nos més a l'experiència real de l'esperança cristiana, que apareix no com un gran esclat sinó com una petita llum enmig de la foscor, petita però tenaç enfront de la tenebra que la vol engolir. És com un plantar cara, en nom de Deu, a la desesperació imperant en el món i en el cor de cada persona, de cadascú dels que estem ací. Però cal passar per l'experiència de total despullament d'un mateix, per la vivència de la pobresa radical de l'home, per poder fer sense orgull el gest d'esperança, amb sinceritat i amb fermesa, sense oblidar els altres que també són fills del mateix Pare. Jo m'atreviria a dir que l'esperança autèntica és pròpia dels humils. Déu els la dona i és Ell mateix qui crea en ells l'espai per acollir el seu do. Fixeu-vos: Advent-esperança; Nadal-do que hem d'acollir. L'esperança no és una conquesta orgullosa, és el do de Déu que ens fa capaços, això sí, de conquerir-ho tot. És allò de Santa Teresa: que tot es complau en aquelles ànimes que no s'accontenten d'esperar d'Ell coses petites sinó molt grans. Però

no ens imaginem aquest do com un joc, com si allí on no hi ha res, Déu hi posés de cop un arbre fet i definitiu. No, l'esperança és un camí, i no oblidem que en tot camí hi ha pedres on podem ensopegar. Tanmateix Déu ens guia. Ell té una pedagogia de l'esperança. Té una manera molt fina, sempre nova i sorprenent per fer créixer l'esperança que Ell mateix ha plantat com una llavor petita en nosaltres. Però sovint l'obra de Déu troba obstacles en les nostres actituds, perquè ens obstinem a seguir el propi camí i no agafar la mà de Déu que ens ofereix i així seguir-lo amb valentia.

Penso que el nostre món i concretament els cristians estem passant una prova seriosa de l'esperança. Cada dia podem comprovar i som més conscients del mal en el món i del fracàs de qualsevol esforç individual o col·lectiu, i ens veiem incapaçs d'afrontar-lo i fins i tot ens convertim en "passotes", per no dir que molts cauen en la indiferència; l'egoisme dels benestants, la manca d'horitzons dels pobres –hi ha moltes menes de pobresa, no cal pensar sols en l'aspecte econòmic–, l'encarcament de certes estructures que allarguen aquestes situacions... i l'experiència personal de cadascú, la migradesa del nostre estimar, la reincidència en unes infidelitats que ens fan perdre la il·lusió d'un futur millor, l'ambigüitat de moltes de les nostres accions i reaccions... tot plegat ens fa trontollar l'esperança per no dir que ens fa caure en la desesperança. A més, ja estem cansats de paraules, tant que quan ens fan arribar un missatge de consolació ens malfiem, com un malalt que ja refusa tota medicina. Àdhuc trobem una grandesa tràgica en el refús de la salvació que se'ns ofereix.

Però l'esperança de debò no ve ni pot venir dels homes, del nostre esforç, del nostre optimisme, sinó del Déu fidel, malgrat jo, d'Aquell que ha estimat el primer i que té a les seves mans la història del món i la història de cada un de nosaltres... cert que ens cansem perquè el camí és llarg i com deia amb obstacles, però sobretot perquè oblidem que és en els moments difícils quan Déu ens madura, quan va obrint en nosaltres l'espai interior per acollir el seu do. Cal que ens buidem per deixar l'espai i això no es fa sense sofriment. És absolutament necessari que ens buidem del nostre jo, un jo orgullós i gran i... A través de decepcions i fracassos és com ens anem buidant de falses seguretats, i quan les hem perdudes totes ens sembla que estem perduts, a l'intempèrie, que estem sols, que no comptem, quan pensem que tothom pensa per a ell i jo què; però és aleshores, precisament, que estem madurs per l'autèntica esperança. Cal que passem pel desert, com el poble escollit, per arribar a la terra promesa. Hem de penetrar en el núvol per arribar al cim de la muntanya. Hem d'acceptar la nit obscura per assolir la faç de Déu. No és un mer conformisme, això no. Passem pel núvol, per la nit, pel desert, amb joia i amb amor, amb esperança i fe, perquè estem segurs que agafats de la mà d'Aquell que és l'únic que estima de debò arribarem a la meta. De moment, però, fem camí. No val defallir. I us ho dic de cor, pel que m'ha tocat viure, visc i viuré. Sempre som en camí i recordeu allò del poeta: "caminante no hay camino, se hace camino al andar".

Per altra banda, l'esperança cristiana és més que una actitud moral. El que està al centre de la nostra vida és una persona: Jesús, l'enviat del Pare. I cada una de les virtuts cristianes no és altra cosa que una configuració amb Ell, amb la seva vida, amb les seves opcions, amb les seves actituds, perquè és el camí i és el terme. Ell mateix és la nostra esperança. Ell ens va al davant. Quan prega al Pare durant la nit, quan plora sobre Jerusalem, enfonsat en l'agonia de Getsemaní o parlant al lladre al seu costat, i en moltes altres ocasions... ens dóna el gest i la mesura de la nostra esperança.

Però som homes i dones, de fang, i ensopeguem sovint i a voltes en els mateixos obstacles. Parlem, doncs, dels possibles obstacles de l'esperança. Em fixo només en tres esculls per tal de no allargar-me massa:

1.- Un corc de l'esperança és judicar des d'altres perspectives, no cristianes, la pròpia vida, la dels altres, l'Església en general. És des de dintre que hem de desvetllar

la vida i el seu creixement, si no ens sentirem forasters de nosaltres mateixos. És a partir d'una visió cristiana que serem capaços de ser exigents amb amor i amb esperança... i cal recordar sempre allò de: qui ets tu per judicar el teu germà? o bé tenir sempre present que Ell no vingué a judicar sinó a guarir els malalts i salvar els pecadors. Actualment hi ha homes, fins i tot joves sense gaire experiència, dintre i fora de l'Església, que són molt crítics. Aquells que ho són amb amor i sense separar-se'n han trobat el camí de l'esperança. I aquestes persones dic jo que ajuden més a la vida de l'Església, de la comunitat, que els qui romanen amb un conformisme tou i flonjo. De vegades ens espantem i no ens hauríem d'espantar, si veiem una actitud sincera i amor, encara que es diguin disbarats, no ens hauríem d'escandalitzar si hi ha una actitud fonda de comunió. L'home, la dona, d'esperança respecta cadascun dels membres de la comunitat, de l'Església en general; té una delicadesa extraordinària envers ells. Aquesta podria ser una cosa que ens hauríem de proposar abans d'acabar l'Advent i de cara al Nadal: una mirada ben neta, il·luminada per la fe, configurada amb Jesús, que ens pot esguardar a nosaltres mateixos i als altres, quan fallem, quan sembla que no hi ha res a fer. Units i imitant Aquell que plorava, però no menyspreava mai, que continuava pregant pels qui fins l'estaven crucificant.

2.- Relacionat amb aquest primer escull, trobem la tendència a fixar-nos més en el mal que no pas en el bé. És una feblesa que tenim tots nosaltres. Recobrem la senzillesa evangèlica de descobrir amb admiració, amb acció de gràcies, el do de Déu que hi ha en cada persona, en la nostra comunitat, en tota l'Església. No perdem la netedat de cor per veure el bé. Pensem en la mirada que Jesús dirigí a Pere un cop l'hagué negat.

3.- Un altre mal contra l'esperança és l'enveja. És l'actitud d'aquell que encara no ha passat pel desert i que viu pendent dels altres, no per una sol·licitud sinó per una mena de vigilància de censor, perquè sempre està pendent del què diran o perquè els considera com una limitació per a ell mateix; no s'ha despul·lat encara del jo personal; no ha sabut perdre-ho tot per l'Amor. És cert, l'enveja no deixa créixer l'esperança. Sempre estem pendents de futeses. No hi ha consciència del propi no-res. És més el cor d'aquesta persona, podríem dir immadura, és una tempesta de reivindicacions contínues. Es fa impossible el desig de Déu i la joia de constatar el bé en els altres.

Mireu, si realment volem fer comunitat, si volem la nostra unió en l'Amor, si volem fer Església, cal que cadascú aprengui a viure el propi camí amb plenitud, respectant al mateix temps el camí de l'altre. I viure el propi camí no vol dir viure separat dels altres, al contrari, cercant el bé dels altres, preocupant-se pels altres, això sí sense un esperit de censor, no depenent d'ells que la pau i la joia personal depenguin del que fan els altres. La pau i la joia d'un home o d'una dona han de venir de Déu. No és en va que contínuament demano que els infants i els joves, com també els no tan joves, preguin sense defallir. Cal estar unit a Déu, sentir-se estimat i salvat pel Crist. El contrari, l'actitud de duresa, de judicar el camí de l'altre, vénen d'actituds molt poc cristianes i són una metzina per l'esperança.

Cal que mirem de viure aquest Advent, recordeu que sempre és Advent per nosaltres, amb el cor ample, escoltant la Paraula de Déu que és una invitació constant a l'esperança. Cal també alhora que siguem signes d'esperança per a tothom, dins de la mateixa comunitat i fora d'ella. Crist, el Déu fet home, ens ha salvat a tots i ens estima a tots; qui sóc jo, doncs, per censar-criticar-judicar ningú? Ben a l'inrevés, no és qüestió d'això, sinó de fer allò que Ell va fer: estimar. Si estimem, cercarem el bé de tots.

Cal que expressem l'esperança. Cal tenir present i cal dir que tenim set de coherència de plenitud, no de buidor. Cal que ens adonem com es va realitzant, que esperem que es realitzi del tot, que creiem que Déu, el Pare, ho condueix tot cap al seu

Regne. I això és pregària, pregària individual o comunitària tan se val. Però el que està a la base de la pregària és justament aquest fonament de l'esperança en què creiem. Si no, la mateixa esperança seria una comèdia: si no treballem per fer present allò que diem que esperem, vol dir que no esperem pas gaire, que no ens interessa pas gaire, o no gens. Tanmateix, cal adonar-se, també, i fer-nos conscients que això que esperem ja es va realitzant ara i aquí. Déu ja és present en el món i en cadascú. A cada passa podem trobar senyals de la felicitat que esperem. En tot es pot anar descobrint una història d'amor, la història d'amor que dèiem abans, a la qual va la pena apuntar-s'hi. I si en algun moment no ho sabem veure, és quan més fort ens hi hem d'agafar a la pregària per tal de no defallir en l'esperança: Jesús també ho va fer això; recordeu, per exemple, Getsemaní o a la Creu estant. Preguar, doncs, no és dir coses a un Senyor i esperar que mig et contesti. Aprendre a pregar és una llarga aventura a compartir. És un anar descobrint i aprofundint la tasca de fidelitat a Déu que tenim posada al davant, en cada moment, a l'arrel del que diem i fem.

Ja veieu: l'Advent és temps d'esperança i cada segon de la nostra vida és un Advent continuat.

Que la poesia dels textos i dels símbols, doncs, que la bellesa de les celebracions d'aquests dies no es limitin a entretenir-nos piadosament sinó que ens ajudin a expressar més intensament, més fortament, de tu a tu en cada germana de la comunitat, sense vergonya, de manera més compromesa aquest gran anhel de la humanitat i de tota la creació, aquesta esperança que Déu sigui tot en tots i ja des d'ara en totes les vingudes de Jesús que és present en cadascú de nosaltres, en cadascú dels petits que sofreix, en cadascun dels esdeveniments de la nostra vida. Siguem compromesos en aquesta acció de cada dia humil i abnegada. I demano al Pare que sapiguem rebre el seu Fill com el millor regal que constantment ens fa, no com una possessió adquirida i rutinària sinó amb un cor agraït en comunió amb tots els homes d'arreu del món. El Fill, el Déu fet home, és el millor regal que mai s'hagi pogut rebre. Si un fill, fruit de l'amor de dues persones que s'estimen, ja és un excel·lent regal, que en direm del Fill, amb majúscula, fruit de l'amor que Déu ens té!

P. Ferran Colás Peiró, C.O.